

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 7:56
סוף זמני ק"ש - 8:36
9:12 -
סוף זמן תפלה - 10:26
דף היומי לש"ק: **שבועות כ"ג**

בס"ד, עש"ק פ' בהר-בחקותי - שנת תשפ"ה לפ"ק
פרק ה' - שבת היא מ"א בעומר

פרשיות בהר-בחקותי

במקדש הכרובים כרביא [כתיונות] להיות שהקטנים הם קיום השכינה, עכ"ל.

ועל דרך זה יש לומר שמפני מעלת הבטחון העצומה של שומרי שביעית זוכים לנס גלוי: "וצויתני את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים" (ויקרא כה:כא). והסביר החתם סופר קשר שמיטה להר סיני, שע"י מצות שמיטה אפשר להאמין באמיתת התורה שניתנה מפי הבורא עולם, שאלמלא שהקב"ה הוא נתן התורה, מי יכול להבטיח שאם יקיימו מצות שמיטה שיזכו ל"וצויתני את ברכתי וגו' ועשת את התבואה לשלש השנים" שהוא נס למעלה מדרך הטבע.

ואם כנים דברינו נוכל להסביר סמיכת פרשת המקלל לשמיטה (עיי' בזה בבעל הטורים ריש פרשתנו), דלפי דעה אחת בחז"ל [מובא ברש"י עה"פ ויצא בן אשה ישראלית" (כד:)], המקלל לגלג על לחם הפנים ואמר: [כתוב:] "ביום השבת יערכנו" - דרך המלך לאכול פת חמה בכל יום או שמא פת צוננת של תשעה ימים.

ובמקום אחר פירשנו שמה שחרה לו על לחם הפנים דוקא הוא משום שאמרו חז"ל (חגיגה כו:): שהיו מגביהים את השלחן ומראים בו לעולי רגלים את לחם הפנים ואומרים להם: ראו חיבתכם לפני המקום - סילוקו כסידורו. דא"ר יהושע בן לוי, נס גדול נעשה בלחם הפנים - כסידורו כך סילוקו וכו' עיי"ש. ואותו בן מצרי חרה לו על שחביבים ישראל לפני המקום עד כדי כך שמשנה דרכי הטבע ועושה להם נסים גלויים.

ואפשר לומר שלכן נסמכה פרשת המקלל לפרשת שמיטה מפני שכמו שבשמיטה זכו לנס גלוי מפני עוצם בטחונם בה', כמו כן בלחם הפנים זכו לנס הנראה לעין כל עולי רגלים בגלל הבטחון בה' של עולי הרגלים, שעוזבים בתיהם, שדויתיהם ובהמותיהם בלי שמירה ועולים לירושלים, ובוטחים בהבטחת הקב"ה: "ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך ליראות את פני ה' אלקיך שלש פעמים בשנה" (שמות לד:כד). ועיין בירושלמי (פאה פ"ג ה"ז): ומעשה באחד [שעלה לרגל] שהניח את כריו [של תבואה] ובא ומצא אריות סובבין אותו. ומעשה באחד שהניח בית תרנגולין ובא ומצא חתולים מקורעים לפניו. חד בר נש שביק ביתי פתיח ואתא ואשכח הכינה כריכה על קרקסי [אדם א' עזב את ביתו פתוח כשעלה לרגל, וחזר ומצא נחש כרוך על המנעול של הפתח לשמירה].

ואפשר לומר שעולי רגלים זכו לראות נס נוסף, כדאייתא (יומא נד.): בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללין להם את הפרוכת ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה, ואומרים להם, ראו חיבתכם לפני המקום וכו', עיי"ש. על פי דברי הגר"א מובן היטב למה הראו להם את חיבתם לפני המקום דוקא ע"י הכרובים, להורות להם

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר" (כה:א). וכתוב רש"י בשם התורה כהנים: מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלוא כל המצוות נאמרו מסיני? אלא, מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני.

ושמא יש להסביר קשר שמיטה להר סיני, עפ"מ שמובא בילקוט שמעוני (תהלים רמז תת"ס) עה"פ "ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו, לשמוע בקול דברו" (קג:כ): א"ר ישמעאל, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, יצאה בת קול ואמרה להם, בני, מי גילה לכם רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו, דכתיב "ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו וגו'", ברישא "עושי" והדר "לשמוע" (כעיי' איתא במס' שבת פח:).

שוב איתא בילקוט הנ"ל: "גבורי כח" - רבי יצחק נפחא אמר, אלו שומרי שביעית. בנוהג שבעולם אדם עושה מצוה ליום אחד, לשבת אחד, לחודש אחד. שמא לכל ימות השנה. ודין חמי חקלי' ביירא [וזה רואה שדהו מונחת ריקה בלתי זרוע], כרמי' ביירא, ושתיק. יש לך גבור חיל גדול מזה. נאמר כאן: "עושי דברו", ונאמר להלן "וזה דבר השמיטה" - מה להלן שביעית, אף כאן שביעית. ושנו רבותינו, אי זהו גבור? הכובש את יצרו. (וכעיי' איתא במדרש ויק"ר פ"א א:).

ואפשר לומר שאותו הפסוק שמתאר את בני' כשקיבלו את התורה וגם את שומרי שביעית כ"מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו" הוא משום שבשני המקרים תלו בטחונם לגמרי בה' ולא בכח שלהם - אצל מתן תורה היו מוכנים לעשות כל מה שהקב"ה חי' עומד לצוותם בלי שום קושיות, כי בטחו שהכל יהי' לטובתם, וכן שומרי שביעית תולים בטחונם לגמרי בה' שיפרנס אותם. [וזהו כעין מלאכים שהם נאמנים בשליחותם, ואינם מהססים לעשות רצון בוראם].

ועיין בסוף פ' החובל (כ"ק צב:): דאייתא שם: א"ל רבא לרבה בר מרי, מנא הא מילתא דאמרי אינשי, כד הוינן זוטרא - לגברי, השתא דקשישנא - לדרדקי [פירש"י: כשהיינו קטנים, היינו חשובים כגברי. עכשיו שהזקננו - הננו שפלים כתיונות]. אמר לי, מעיקרא [קודם קריעת ים סוף] כתיב "וה' הולך לפניהם וגו'" ולבסוף כתיב "הנה אנכי שולח מלאך לשמרך בדרך".

ובביאורי הגר"א על אגדות הש"ס (ס"ק פ"ח) איתא: כד הוינן זוטרי וכו', כמו שכתוב במדרש (ויק"ר פכ"ה) משל התרנגולת כשהיא קטנה אמה זנה אותה ונותנת בפיה, וכשמתגדלת ובאה לאכול עמה, מכה אותה, לפי שכבר יכולה לזון את עצמה. כן כשהאדם קטן, בוטח על בוראו מאד ומנהיגו הקב"ה בהשגחה עצומה פרטית, וכשנתגדל בוטח בעצמו, וכמו כן ההשגחה נמעטת מעליו. כמו כן בישראל, קודם הים היו מתייראין מן המצריים והיו בוטחים בה' מאד, ואח"כ כשנתמעט בטחונם, נתמעטה ההשגחה מעליהם. ועל זה היו

שיחס זה של קורבה אל הקב"ה נובע מהתבטלות ישראל כלפי השי"ת
"כרביא" שתולה כל בטחונה בהקב"ה.

זהו הלימוד מ"נעשה ונשמע" בקבלת התורה, ובשמירת שמיטה
ובעליה לרגל כשהראו להם את לחם הפנים והכרובים - ע"י
התבטלות לגמרי לפני המקום ובטחון גדול בו אפשר לזכות להשגחת ה'
עצומה שהיא למעלה מדרך הטבע.

יה"ר שנוכה למה שכתוב בסוף הפטרת פ' בחקותי: "ברוך הגבר אשר
יבטח בה' והי' ה' מבטחו. והי' כעץ שתול על פלגי מים ועל
יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבוא חום והי' עלהו רענן, ובשנת בצורת
לא ידאג ולא ימיש מעשות פרי" (ירמי' טז:ז-ח).

"וזכרתי את בריתי יעקוב" (כו:מב). בס' אפריון לבעל הקיצור שו"ע
איתא: מלא וא"ו, נראה רמז למה שאמרו במדרש (ב"ר יב:ו) כל
"תולדת" חסר בר מ"אלה תולדות השמים", ואלה תולדות פריץ", כי
וא"ו דברים שנחסרו יתמלאו בימות המשיח במהרה בימינו. וידוע כי
בית שלישי שיבנה ב"ב יהי' בזכות יעקב, ולכך נכתב מלא וא"ו שאז
יתמלאו ששה הדברים.

"וזכרתי את בריתי יעקוב" (כו:מב). פירש"י: בחמשה מקומות נכתב
[שם יעקב] מלא [עם וא"ו], ואלהו [נכתב] חסר [וא"ו - אליהו]
בחמשה מקומות. יעקב נטל את משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר
גאולת בניו.

וכותב הרא"ם: לא ידעתי טעם לחמשה מקומות, כי כבר הי' מספיק
זה במקום אחד. ושמא הי' זה כאילו נשבע בחמשה חומשי
תורה כמו שנכתב [בנין] ישראל" ה' פעמים בפסוק אחד (במדבר ח:יט)
כנגד חמשה חומשי תורה.

ועיין בבאר היטב על רש"י (מתלמיד המהרש"ל, בעל מטה משה) שכתב:
ונכון, כי הנותן ערבון נותן לו כף יד, כדכתיב "בני אם ערבת
לירעך, תקעת לזר כפך, לך התרפס" (משלי ו:א) - לך והתר פס. ובכף
[נמצאות] ה' אצבעות, לזה נטל הוא"ו בה' מקומות, רמז כאילו תקע כפו
בחמשה אצבעות ליעקב, כי וא"ו דומה לאצבע. במס' אהלות (פ"א מ"ו)
מונה שלשים איברים בפיסת היד, וחמשה וא"וין הם [בגימ' שלשים,
רמז שלקח יעקב פיסת ידו של אליהו לערבון שיגאל את בניו, עכ"ל].

באופן אחר אפשר לומר שנטל יעקב דוקא את וא"ו משמו של אליהו
מפני שאות וא"ו בראש התיבה יכולה להורות על: עבר, עתיד,
והיבור.

והנה יעקב אבינו הי' קשור על הגאולה הראשונה, שהרי גלות מצרים
התחילה בפועל כשירדו יעקב ובניו למצרים, ובאותה שעה
הבטיח לו הקב"ה: "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה"
(בראשית מו:ד). ובילקוט שמעוני (תהלים קי"ד, רמז תתע"ד) איתא:
"בצאת ישראל ממצרים" - נטל הקב"ה רגליו של יעקב והעמידם על
הים. אמר לו, ראה נסים שאני עושה לבניך.

הרי לן שליעקב היתה שייכות גדולה לגאולה הראשונה [בעבר,
הרומזת באות ו'].

אמנם, בכמה מדרשים מובא שבהבטחת "ואנכי אעלך גם עלה" היתה

כלולה הבטחה על הגאולה משאר גלויות [עיין ברש"י (שבת פט: ד"ה
ארד עמך אעלך גם עלה) שכתב: כאן רמז ד' גלויות, "גם" ריבויא הוא].

וכן מצינו שקודם מותו, כשבא יעקב לברך את בניו אמר להם:
"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים"
(בראשית מט:א), ופירש"י: ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה שכינה ממנו
וכו'. ועיין בתרגום יונתן.

חזינן מזה שיעקב הי' שייך גם לגאולה העתידה [השייכת לאות ו'].

גם אליהו, שהי' מבשר גאולה האחרונה היתה לו שייכות לגאולה
הראשונה, שהרי כשנתגלה הקב"ה למשה אצל הסנה וביקש
להשיאו לילך ולגאול את ישראל ממצרים, סירב משה בתחילה ואמר
"שלח נא ביד תשלח" (שמות ד:יג), ובתרגום יונתן איתא: שלח כדון
[עכשיו] שליחוך ביד פינחס דחמי למשתלחא בסוף יומיא [בפי' יונתן
מבואר: שראוי להיות משולח לימות המשיח, דס"ל אלקינא ה' אחד - כשם
שיבוא לפני יום הגדול ויהי' מבשר].

הרי שגם לאליהו שייכת אות ו' המורה על העבר ועל העתיד.

וכן בנוגע לוא"ו החיבור, הרי מצינו שיעקב הוליד י"ב שבטים והיתה
מטתו שלימה וחיבר את עם ישראל. ובגמ' (פסחים נו.) מבואר:
ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין, ונסתלקה ממנו שכינה. אמר, שמא
ח"ו יש במטתי פסול כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, ואבי יצחק שיצא
ממנו עשו. אמרו לו בניו: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" - כשם
שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד וכו'.

הרי שזכה יעקב שנתחברו בניו יחד לאביהם שבשמים.

וכן אליהו [שהוא פינחס] חיבר את בני' להקב"ה כשהרג את זמרי
"ויכפר את בני ישראל". ואולי מרמז זה במה שנתברך באותה
שעה "הנני נותן לו את בריתי שלום" (במדבר כה:יז) ותיבת "שלום"
כתובה עם וא"ו קטיעא, להורות שעד שבא פינחס הי' פירוד בין הקב"ה
לבניו, ורק ע"י מעשה הקנאות שלו נעשו "שלם" ונתאחה הקרע ושוב
נתחברו להקב"ה. ובתרגום יונתן (שם) מבואר שהובטח לפינחס באותה
שעה שהי' מלאך קיים שיחיי לעולם לבשר הגאולה בסוף הימים. ועיין
בבעל הטורים שם.

וכן בימי אחאב כשעבדו בני" ע"ז ונתרחקו מה', קידש אליהו את ה'
בהר הכרמל ולקח שתיים עשרה אבנים כמספר שבטי יעקב ויבנה
האבנים מזבח בשם ה' והקריב עליו פר, ותפל אש ה' ותאכל את הפר,
"וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו ה' הוא האלקים ה' הוא
האלקים" (מלכים א' י"ח), ועי"ז חיבר את בני" לה'.

גם מצות ברית מילה המאחדת כלל ישראל להקב"ה ולהדדי
[ו"וצאצאיו חתם באות ברית קודש"] שייכת לגאולה הראשונה
ולגאולה האחרונה כדמבואר בפרקי דר"א (פכ"ט): מה ראה הכתוב לומר
ב' פעמים "בדמיך חיי"? אלא אמר הקב"ה, בזכות דם ברית מילה ודם
פסח גאלתי אתכם ממצרים, ובזכותם אתם עתידין ליגאל בסוף מלכות
רביעית. ואליהו ידוע שהוא מלאך הברית (עיין פרד"א שם), הרי כל
הפעולות של אות ו' [עבר, עתיד וחיבור] שייכות אצלו.

וכן לעתיד לבוא הובטחנו שיבוא אליהו לאחד את בני' כמו שכתוב
בסוף מלאכי: "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וגו' והשיב
לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם וגו'". זהו וא"ו החיבור במלוא
מובן המלה. ולכן שפיר מבואר למה נטל יעקב דוקא את וא"ו משמו
של אליהו לערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו.

יה"ר שנוכה לנבואת ירמי' (ל':): "ואתה אל תירא עבדי יעקב וגו' כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד", וישמע הקב"ה את תפילת: "הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא וזכור לטוב, ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות", בב"א.

בענין כאשר אחד מרגיש חם ואחד קר ידו של מי על העליונה לפתוח או לסגור החלונות וכדומה

בתוכחה נאמר: "והפקדתי עליכם בהלה את השחפת ואת הקדחת" (כו:טז).

בחומש אוצר הראשונים מובא מרבינו מיוחס: חולי של צינה ושל חימות, תחלה הוא מצטנן ואחר כך מתחמם. ובשם רבינו זכרי' מובא: הם שני מיני חום, כי יש מהחום שהוא חום ושהוא קור (chills) כידוע במלאכת הרפואה אשר עניינה גוף האדם ומקורו, הבריאות והחולי.

הבה נעיין בשאלה שכיחה, והיא, בבית הכנסת או במקום ציבורי כאשר אחד חם ואחד קר, ואחד רוצה לפתוח החלון ואחד רוצה לסגור או להשאירו סגור וכדומה, עם מי הדין?

והנה במס' בב"ב (כב:-כג.) מסופר שרופא שהי' גר בדירה שהיתה לה גם חצר פרטית בשכונת לדירתו של רב יוסף, והי' הרופא רגיל להקיז דם לחולים בחצרו הפרטי. וכתוצאה מכך באו עורבים לחצרו ללקק הדם, ומשם עפו לדקלים של רב יוסף וקרקרו בקול גדול או שלכלכו את הפירות שלו, ובגלל שרב יוסף הי' איסטניס, מעשי העורבים הפריעו לו מאד, לפיכך ביקש רב יוסף משכנו להפסיק מלהקיז דם בחצירו. ונפסק בגמרא שהדין עם רב יוסף, וכן נפסק בשו"ע חו"מ (סי' קנ"ה סע' ל"ט). והוסיף שם הרמ"א שהוא הדין בכל נזק גדול שאין אדם יכול לסובלו, כגון שהניזק הוא חולה או במקרים נוספים הנחשבים לגבי רוב בני אדם כנזק גדול הקשה לסובלו, הדין עם הניזק ועל המזיק להסיר את הנזק.

ועיין בחזון איש (חו"מ בב"ב סי' י"ג ס"ק י"א), דהב"י (סי' קנ"ה) הביא תשובת הריב"ש דהא דתנן שאינו יכול לומר איני יכול לישן מפני הפטיש ומקול הרחיים, זהו דוקא באנשים בריאים, אבל החולה יכול לעכב, וכדאמר רב יוסף (ב"ב כג.) הני [העורבים] לדידי כקוטר א [עשן] ובית הכסא דמו עלי.

וכותב החזו"א: נראה דאין דברי הריב"ש אלא בעושה דבר שאינו עיקר דירה כמו בעושה אריגה וכיוצא בזה שאין זה מצוי בכל אדם ולא ברוב בני אדם, אבל אם עושה דברים שרוב בני אדם עושין, ולפעמים תשמישן ודיבורן משמיע קול שמפריע את החולה, אינו יכול למחות אף אם החולה קדם. ורשאי אדם לבנות בית אצל חבירו ולהכניס את העוללים והיונקים שצועקים בלילה ואין החולה יכול לעכב עליו, דהרי אינו חייב לצאת מדירתו, עכ"ל.

בספר משפטי התורה (סי' פ"ט), לאחר שמביא את הגמ' בב"ב כותב: נמצא אם כן בנידון השאלה, מכיוון שלרוב בני האדם מזיק פתיחת חלון בחורף מפני הצינה שנכנסת דרכו או סגירתו בקיץ כאשר הם זקוקים למשבי רוח מרובים להקלת הנשימה והחום, לפיכך נחשבים בני האדם לגבי ענין זה כאיטנסטיסטים שאינם יכולים לנהוג באופן שונה, כי זוהי הדרך המקובלת בזמננו. ולכן כל מי שנמצא עם הציבור בזמנים אלו כדי להשתמש ביחד - על דעת כן הוא משתתף, והרוצה לשנות -

נחשב למזיק ויכולים שאר השותפים לחייבו לפתוח או לסגור את החלון, כפי שמקובל להשתמש בו אצל רוב האנשים בעונה זו.

ולאחר שמביא דברי החזו"א, כותב: לאור זאת בנידון שלנו, מאחר ובדרך כלל בחורף רוב בני אדם חולים הם אצל צינה צריכים חום, ואפילו בימים שהשמש זורחת, אא"כ בימים שחם במיוחד שאז גם בחודשי החורף דינם כימי הקיץ. וכמו כן בקיץ [כשאין מזגן] רוב בני אדם צריכים שיזרום אויר צח במקומם [אא"כ בימים שקר במיוחד שאז גם בחודשי הקיץ דינם כימי החורף]. נמצא שזאת היא הדרך המקובלת להשתמש במקומות אלו בחלונות. ומאחר ולשני הצדדים ישנה זכות השתמשות שווה באותו מקום, ושניהם משתמשים בזכות זו לאותה מטרה, לפיכך, דומה הדבר לדברי החזו"א שאי אפשר לעכב על רעש התינוקות, למרות שהם מזיקים בהתנהגותם לבריאות החולים, כי זוהי ההשתמשות המקובלת ועל דעת כן משתתפים בבנין משותף.

והנה, מאי דפשיטא לי' לבעל משפטי התורה לדמות שאלה דידן למה דאיתא בב"ב, אינו נראה להגר"ש וואזנער זצ"ל, דבשור"ת שבט הלוי (ח"ט סי' רח"צ) נשאל: מה הדין בבית הכנסת שחלק מהצבור רוצים שבימות הקיץ יפעלו המאווררים ולחלק מהצבור זה מפריע, האם הולכים בזה אחר רוב הציבור המתפללים. והשיב: כיום לפי מצב התקופה בימות הקיץ הוא דבר רגיל ומושג רגיל להקל החום ע"י מאווררים ובפרט אם הרוב רוצים כך, לענ"ד דאין המיעוט יכולים לעכב, ואינו דומה להרחקת נזקין אפילו בדבר טבעי ורגיל דהתם ברי הזיקא ודאי וגם אין לו שייכות לב"ב (כג.), ובכהא לענ"ד לכו"ע על האיטנסטס להרחיק עצמו.

ושוב נשאל: מה הדין אם רק בחלק משטח בהכנס"ס יש מאווררים ובחלקו אין, האם הדין עם המעוניינים שיופעל, כי הדבר נכנס בכלל מדת סדום היות ויכולים להרחיק עצמם באותו בהכנס"ס למקום אחר ולא לצער את הבאים לחסות בקרבת המאווררים.

והשיב: דבר פשוט כיון שיש עצה שלא יזיק להם, אין מונעים מאלו הרוצים בכך.

שאלה שלישית שהובאה בתשובה הנ"ל: מה הדין אם חלוקים הדיעות אם עתה חם וצריך מאווררים, וכן האם יש הבדל בכל זה בין שעות היום שחם יותר לבין שעות הלילה ולפנות בוקר שאז לפעמים קריר יותר ואעפ"כ חלקם מעוניינים.

והשיב: כל זמן שאפשר לסבול החום בדרך הטבע, הוא בכלל: "ועשית הישר והטוב" להתחשב אם מצב חבריך.

ועיין בשור"ת שבט הלוי (ח"ח סי' ש"ז).

בחוברת צהר (ניסן תשס"ב עמ' ק"פ) נשאל הגר"ח קניבסקי שליט"א: בשם מי אומרים ההלכה שבחורף אם קר לאחד אסור לאחר לפתוח החלון, וכן בקיץ להיפך, ומהיכן ראייתו?

והשיב: אומרים זה בשם הג"ר ישראל סלאנט, וראיתו מריש פרק ד' דפאה [במשנה שם: אפילו תשעה ותשעה אומרים לחלק (אפי' תשעים ותשעה מן העניים אומרים שבעל הבית יקצור את הפאה ויחלק אותה להם) ואחד אומר לבזו (שיניח את הפאה במחובר, והעניים יחטפוה כל אחד כפי יכולתו) לזה שומעין (לאותו עני שאמר לבזו) שאמר כהלכה (שהרי כך ההלכה שהפאה ניתנה במחובר לקרקע והעניים באים ותולשים אותה בעצמם)]. ואין הרא"י מוכרחת, ששם יש פסוקים שיש לבזבו ["לעני ולגר תעזוב אותם"], וגם שבדלית ודקל יש לחלק [בגפן המודלית ע"ג עצים או ע"ג אילנות שיש סכנה לעניים

יעקב בלויא זצ"ל בענין פתיחת חלונות או סגירתם במקומות ציבוריים: ובדבר זה יש לדון וכו' כשזה מצטער מחמת פתיחת החלונות וזה מצטער מחמת סגירתם וכו' מה עדיף - צער החום או צער הקור. ודבר זה צריך בירור, ולפעמים גורם הדבר חיכוכים גם בבית הכנסת. ומסברא הי' נראה שהולכים לפי דעת רוב המתפללים וגם לפי מזג האויר, ואם יש שחושש מפני מחלה, אפשר שמוטב שישאר בביתו מאשר לגרום צער לשאר המתפללים. ופשוט שאם יש אפשרות לפתוח [חלונות] בחלק מבית הכנסת ובחלק השני - לסגור, שצריך לעשות כן. ומוטב לוותר על מקומו הקבוע מאשר לגרום צער לאחרים. אמנם, באוטובוס הדבר קשה יותר, וכשיבינו ויתחשבו האחד בדעתו של חברו, אפשר למצוא פתרון המניח דעת כולם.

לעלות וליטול את הפירות, אז בעל הבית מוריד אותם ומחלק לעניים ודרשינן זה מפסוק: "תעזוב אותם" - אותם שאין בהם סכנה], עיין בירושלמי. אבל כאן שאין שום דין [שמי שחם יש לו זכות מיוחדת] יש לילך אחר הרוב.

בספר משנת יוסף (הלי' בית הכנסת סי' כ"ו ס"ק ד', עמ' קל"ו, ד"ה עוד עורר) מובא מאחד מגדולי ירושלים את הפסק הידוע בשם הג"ר שמואל סלאנט זצ"ל גאב"ד דעיה"ק ירושלים, שאם לאחד קר בבית המדרש ורוצה לסגור החלון, ולשני נעים אויר צח ורוצה חלון פתוח, חייב לסגור, כי הראשון מצטער מהצינה, ולשני רק לנעימות.

בספר פתחי חושן (גניבה והונאה פט"ו הערה ג' עמ' תכ"ח) כותב הג"ר

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHIYOS B'HAR-BECHUKOSEI
© COPYRIGHT 2025
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לז"נ פעסא רחל בת דבורה

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“ועשיתם את חקתי וגו' וישבתם על הארץ לבטח. ונתנה הארץ פרי' ואכלתם לשבע וישבתם לבטח עליה” (כה:יח-יט)
“And you shall perform My statutes ... and you will live securely on the land. And the earth will give its fruit, and you will eat and be satiated, and you will dwell securely on it.”

Why does the Torah repeat the phrase “and you will live securely”?

The *Meshech Chochma* explains that there are two ways of hatred which nations harbor toward one another - an animosity stemming from different religions, and a resentment caused by jealousy when one nation has more of an abundance of resources or produce than the other.

Therefore, the Torah promises that if we strictly adhere to the Mitzvos and precepts of the Torah we will not suffer persecution at the hands of the other nations because of our beliefs, and, secondly, we will be blessed with a plethora of physical blessings and, in spite of this, we will live in peace, undisturbed by other countries and peoples.

“וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו וגו'” (כה:לה)

“When your brother becomes impoverished and loses the ability to support himself in the community, you must come to his aid ...”

The *Alshich* notes that while the previous verses are written in the plural, the verses dealing with our responsibility to assist our poor brethren are written in the singular: [“When your brother becomes impoverished ... you shall support him ...”]. The reason for this is because when the need to assist someone arises, people have the tendency to assume that others will take care of the matter, thinking that they are closer to the person, in a better financial position to help, and so forth.

It is for this reason that the Torah speaks in the singular to each and every person, saying that if your brother is in need, *you* must attempt to assist him to the best of your ability ...

“אם בחקתי תלכו” (כו:ג) ופירש"י: שתהיו עמלים בתורה
“If you go in My statutes.” Rashi explains that it

means: by toiling in Torah.

Hagaon Rav Chaim Volozhin, Z'T'L, wrote about his Rebbi, the Vilna Gaon, *Z'T'L*, that on many occasions “*Magidim*” - heavenly emissaries came to him offering to teach him secrets of the Torah. However, he rebuffed all their offers, saying that he only desired Torah that he acquired through his own toil and effort.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

If a person who recites *Hamotzi* has in mind to be *Motzi* everyone who hears his Bracha, he can even be *Motzi* someone who is about to wash. The person's washing and subsequent Bracha on the washing are not considered a *Hefseik* since they are *Tzorech Seuda* - necessary for him to be able to eat (see *Orach Chaim* 167:7, and M.B. 44-46).

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Does Yoveil cancel debts just as Shmitta does?
- 2) If one gives a field to someone else, does it return to him at Yoveil?
- 3) Is the *Teki'as Shofar* on Yom Kippur of Yoveil similar to the *Teki'as Shofar* on Rosh Hashana?
- 4) Which *Tochacha* is more severe - the one in Parshas Bechukosai, or the one in Parshas Ki Sovo?
- 5) Which person [who is a Yisroel and unrelated to the previous *Oleh*] may not be given the *Aliya* containing the *Tochacha*?
- 6) What does the twenty-second of Iyar have to do with Dosson and Aviram?
- 7) Why is the 28th of Iyar a *Ta'anis Tzaddikim*?
- 8) If Beis Din Hagadol forgot to count the year of the Yoveil cycle on Rosh Hoshana, may they count it later on during that year?
- 9) If the Beis Din Hagadol forgot to count the year and did not remind themselves during the entire year may they continue counting the following year?
- 10) If Reuvein admits in front of two witnesses that he owes Shimon money - and he is really lying, does Shimon acquire the debt [i.e. can Beis Din force

Reuvein to pay Shimon]?

- 11) What structure may one not build during Shemitta?
- 12) If a fruit of *Shevi'is* is normally eaten only raw, may one cook it?
- 13) On Yom Kippur of *Yoveil*, is there a Mitzva to hear or to blow the Shofar?

ANSWERS

- 1) Yoveil does not cancel monetary debts (Rambam, Hil. Shmita V'Yoveil 10:16).
- 2) If someone gave away his field as a gift, it returns to him when Yoveil arrives (ibid. 11:19).
- 3) All of the laws that apply to the *Teki'as Shofar* on Rosh Hashana apply to the *Teki'as Shofar* on Yom Kippur of Yoveil (ibid. 10:11).
- 4) The *Tochacha* in Parshas Bechukosai is considered more severe than the one in Parshas Ki Sovo (Rashi, Vayikra 26:19; Devorim 28:23).
- 5) It is forbidden to give the *Aliya* containing the *Tochacha* to someone who hates the *Ba'al Kri'ah* or whom the *Ba'al Kri'ah* hates (Rama, Orach Chaim 53:19, Mishna Berura 53:58, 138:5).
- 6) They went out on Shabbos to gather the Mon (see Shmos 16:25; Rashi 16:1).
- 7) It commemorates the death of Shmuel Hanavi (see Orach Chaim 580:2). According to Megillas Ta'anis,

he died on the 29th of Iyar.

- 8) Yes (Minchas Chinuch 330).
- 9) Yes (ibid.).
- 10) Yes (ibid. 336:5).
- 11) A fence between two fields (Rambam, Hilchos Shemitta V'Yoveil 2:14).
- 12) No (ibid. 5:3).
- 13) To blow the Shofar (ibid. 10:10).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
  - via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
  - by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
- Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*